

Список використаних джерел :

1. Данилова О., Манако В., Манако Д. Мультимедіа власноруч : текст, графіка, аудіо, анімація, відео. Київ : Вид. дім «Шкільний світ», Вид. Л. Галіцина, 2006. С. 21.
2. Робак В. Медіа-педагогіка : аналіз інноваційного зарубіжного досвіду. *Діалог культур : Україна у світовому контексті : Філософія освіти* : зб. наук. праць ред. кол. І. А. Зязюн, голов. ред. С. О. Черепанова / упоряд. і відп. ред. Н. Г. Ничкало, С. О. Сисоєва та ін. Львів : Сполом, 2002. Вип. 8. С.70–71.
3. Сальникова А. О. Компьютерные презентации с использованием мультимедиа технологий. *Актуальные проблемы авиации и космонавтики*. 2012. № 8. С.316–317.
4. Салівон Т. Л. Підготовка педагогів до розробки навчальних занять з мультимедійним супроводом у класі інформаційно-комунікаційних технологій. Біла Церква, 2005. С.64–69.

Колісник Євгеній

*аспірант Полтавського національного педагогічного
університету імені В. Г. Короленка
(м. Полтава),*

Цина Андрій

*доктор педагогічних наук, професор кафедри теорії і
методики технологічної освіти Полтавського національного
педагогічного університету імені В. Г. Короленка
(м. Полтава)*

КОНЦЕПЦІЯ ТЕАТРАЛІЗАЦІЇ (ДРАМАТИЗАЦІЇ) В МЕТОДИЦІ СИСТЕМНОГО ВИКОРИСТАННЯ ЗАСОБІВ АКТОРСЬКОГО МИСТЕЦТВА В ТРУДОВОМУ НАВЧАННІ УЧНІВ

За концепцією Нової української школи дитині недостатньо дати лише знання та вміння [5]. Важливо навчитись користуватися ними, що забезпечується ключовими компетентностями – динамічними комбінаціями особистісних якостей, необхідними для особистої реалізації та успіху впродовж життя. З огляду на це, важливим стає розвиток особистості учнів протягом навчання у загальноосвітньому навчальному закладі.

Успішність оволодіння учнями наскрізними вміннями, які визначають рівень розвитку особистості, залежить від переконливості, яскравості і живості тих образів, на яких будується урок трудового навчання, що є провідним у театральній педагогіці. Тому, в нашому науковому дослідженні ми виходимо з гіпотези, що використання на уроках праці елементів театральної педагогіки розвиватиме в учнів образне мисленнями, сприятиме навчанню творчості.

Важливість концептуального дослідження визначається нами необхідністю пояснення та прогнозування з допомогою існуючих традиційних концепцій театральної педагогіки шляхів застосування засобів акторської

майстерності у трудовому навчанні та вихованні школярів. Використання засобів театральної педагогіки визначається системою ідей, побудов і принципів, які пояснюють організоване певним чином становлення особистості учня, а також прогнозують у часі певні його особистісні зміни.

Аналіз методології театральної педагогіки з погляду її ефективності для пояснення та прогнозування шляхів розвитку особистості учня на уроках трудового навчання дає нам можливість визначити специфічні концептуальні засади такого розвитку. Під прийомами театралізації (драматизації) англійські педагоги Алан Мейлі та Алан Дафф розуміють способи діяльності, які надають можливості використовувати особистісні якості кожного учня в оволодінні навчальним матеріалом [7]. Техніка театралізації ґрунтується на здібностях кожної людини імітувати, виражати себе через жести, міміку, дозволяє найкращим чином застосовувати у навчальному процесі пам'ять школяра, накопичений ним життєвий досвід, знання, силу уяви. Спільна акторська гра створює особливу емоційну атмосферу взаємодії, яка суттєво підвищує інтерес учнів до навчання.

Згідно з концепцією театралізації (драматизації) англійських педагогів Алана Мейлі та Алана Даффа можливість використовувати особистісні якості кожного учня в оволодінні навчальним матеріалом забезпечують такі способи діяльності як вправи з розвитку творчої і відтворюючої уяви, розуміння невербальної поведінки, виразності міміки, пантоміміки шляхом підготовки драматизацій, складання сценаріїв [7]. Творче дослідження, вивчення розумом і тілом будь-якої життєвої дії, людського вчинку чи події в запропонованих обставинах спектаклю забезпечується застосуванням етюдного методу. У навчальній практиці виділяють одиничні, парні та групові види етюдів.

Гарну результативність мають сценічні вправи учнів на пам'ять фізичних дій. Наприклад, одиничний сценічний етюд на тему «Виконую креслення деталі на дошці» сприяє вдосконаленню не лише фізичних, а й психологічних дій, коли учень вчиться в умовах «публічної самотності» долати скованість, страх перед аудиторією, від чого залежить природність подальшої поведінки учня у шкільному середовищі. При роботі вчителя над педагогічними етюдами у школяра формується вміння логічно вибудовувати і висловлювати свою точку зору.

Б. Брехт [1], Є. Вахтангов [2], В. Мейєрхольд [4], К. Станіславський [6] визначали велику роль для розвитку акторського мистецтва здатності до імпровізації, для якої характерні «гра без попередньої підготовки», збіг у часі процесів створення і відтворення. Гарно стимулює творчу активність юмористична забарвленість стилевих імпровізаційних завдань-драматизацій, заохочення нестандартних, по справжньому дотепних рішень. Наприклад, під час виконання учнівського проекту на тему «Приготування бутербродів»,

учнями 5 класу була створена юмористична «анталогія» театру, тематичною основою якого стала «Балада про королівський бутерброд» С. Маршака [3], обіграна в стилі англійського королівського театру (трагікомедія), в стилі агіттеатру (буффонада), в стилі сучасного театру (сцени з життя провінції) з варіюванням антуражу, музичного оформлення, пластики та інших засобів втілення образів.

Кількаразове програвання однієї й тієї самої ситуації дає можливість учасникам сценічної імпровізації побувати в різних ролях, запропонувати свої варіанти рішень. За порівняно короткий час школярі можуть продемонструвати і побачити в концентрованій формі різноманітні індивідуальні програвання однієї й тієї самої ролі, порівняти вимоги до різних ролей, співвіднести поведінку, що реалізується у грі за різними театральними стилями, з власною поведінкою в реальній дійсності.

Кожен із розглянутих методів і засобів театральної педагогіки має специфічну спрямованість на розвиток певних складових акторських умінь, водночас певним чином впливаючи й на розвиток інших компонентів особистості школяра.

Список використаних джерел :

1. Брехт Б. Избранное. Москва : Терра-книжный клуб, 1998. 608 с.
2. Вахтангов Е. Б. Документы и свидетельства : в 2 т. Т. 2. / ред.-сост. В. В. Иванов. Москва : Индрик, 2011. 686 с.
3. Маршак С. Балада про королівський бутерброд. URL : <https://jak.bono.odessa.ua>. (дата звернення : 20.08.2022).
4. Мейерхольд В. Э. Статьи. Письма. Речи. Беседы : в 2 ч. Ч. 2. Москва : Искусство, 1968. 643 с.
5. Нова українська школа : концептуальні засади реформування середньої школи. URL : <http://mon.gov.ua/%D0%9D%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%BD%D0%B8%202016/12/05/konczepczyia.pdf12>
6. Станиславский К. С. Статьи, речи, беседы, письма. Москва : Искусство, 1953. 465 с.
7. Alan Maley, Alan Duff. Drama Techniques. Cambridge University Press, 2013. 258 p.